

Chuyện này cũng bình thường thôi, đó là nhng “chuyện thường ngày ...ch”. Ông T Tâm, v h u, có nhi u thì gi mu n làm 1 chuyện thăm quê. Ông xa quê xa n c t th k tr c, chăm ch m n ăn, đ n nay xong “N tang b ng trang tr ng, v tay reo”

Và b t ch c ng i x a “Đ ng mây r ng thên thên c b , Th nh th i th túi r u b u.”

Ông quy t đ nh m t chuyện “h i h ng” (cá h i quy c h ng) tr c thăm ph n m ông bà, sau là bà con chòm xóm, nh ng anh cu, ch m t ngày x a ngày x a c i tru ng t m sông.

Khi v M ông T Tâm th t v ng quá, ông chê đ đi u. B n bè ông c i “Đã nói là chuyện thường ngày mà”. Ông than “Th t ra mà nói, đ t n c có đ i m i th t. Nhà c a, cao c xây đ ng nhi u, m mang l m...nh ng than ôi, cái s m mang đó không bù đ c cái m t mát.”

M i ng i đ u c i cho ông già ngâ th .

-V y ch tr c khi anh v anh không bi t tí gì hay sao?

-Bi t cái gì?

-Chuyện thay đ i, chuyện phát tri n....không còn tem phi u, bao c p, x p hàng c ngày n a....v.v.

- Có bi t ch . Nh ng cái chuyện bao c p thì m t r i, không còn x p hàng c ngày mà bây gi là xu ng h c n c. Hà N i không còn là đ t nghìn năm văn v t n a, ng i Hà N i không còn n a, mà thay vào đó là dân t x ; n n văn hóa Hà N i bây gi là “Văn Hóa Đ...”.

Mọi người cội . Văn hóa Đ...là văn hóa gì vậy?

-Nét thanh lịch của Thăng Long không còn, người Hà Nội bây giờ ăn nói tục tĩu không chịu được. Mọi người ra là đ...

Ông Tô Tâm kể một câu chuyện nghe qua nhà hoang đứng ng...tĩu lắm nhà ông quỳ quỳ t đó là chuyện thật...Hồi thăm đứng ng một tháng bé, nó trở lại “Đ...biết”, đem chuyện này than van với một người quen thì anh ta phán “ông đ...hiểu gì hết. Hà Nội bây giờ là thế đó.”, “cha mẹ không dạy dỗ con cái à? Có dạy chứ, nhưng chúng nó đ...nghe lời.” Tô Tâm lắc đầu: “Các ông nghĩ coi có chán không chứ. Đi vào cửa hàng, quán ăn....bớt cửa đi đến đâu cũng không gặp được một người...người ta nhìn mình như thế là kẻ cướp, ngoài đứng ng thì xô bẻ hèn đến, người đi xa với nhau chửi ng ra làm sao chứ...Người đi đứng ng đứng nhau, xe cộ va vào nhau...chửi ng có ai đến phân xử, muộn ra sao đó thì ra...”

Ông ta còn kể nhiều chuyện, than thở đi đi u. Bên bè cửa ông nói cho ông biết đứng ng người nhiên. Tôi nói cho ông nghe nhé, đây, một chuyện ở bên Tàu, do một người Trung quốc kể, hồi viết thành sách nhé-Người Trung Quốc Xứ Xí- Đó là ông Bá Đứng, sách do ông Nguyễn Hữu Thích dịch, nhà xuất bản Văn Nghệ in hành 1999. Ông ta viết về xã hội TQ như thế này “...Tôi Trung Quốc gặp hai người đứng ng nhau trên đường thì tôi hoàn toàn khác. Phấn phấn cửa đôi bên sòng nhanh như chớp, một long lên, trở trở ng nhìn nhau như sắp bị u diến một màn nhẩy cao. Câu đầu tiên dùng để nói với nhau sòng là kiểu: “Một mù à?” Đi thì cũng lập tức nhẩy cộn lên phấn công: “Ái dà! Ai mà còng ý! Đi đứng vào người ta mà tôi còn không biết đi u!” Người kia lại gặng còng to tiếng hỏi: “Đứng vào người ta mà tôi còn già mồm, không biết đứng còng giáo dục kiểu gì?” Đi thì mồm cũng không kém: “Đứng vào thì đã chết chứ à? Chết muộn người ta quỳ xu ng lấy mình chứ? Bỏ người ta đứng ng mình à? Thế mình tôi không đứng vào người khác chứ? Chính mình đi đứng vào người ta mà tôi còn muộn đi vậy cho người!” Sở tình đến đây, người có vẻ yểu thế hèn sòng đi, mồm lồm bồm chỏi rả, trong khi đó cái người có vẻ còng mồm nh hèn dơ chân múa tay, giở ng đi u để dọa khiến cho còng đám đông kéo nhau đến như thế sắp xem một đám đánh lộn. Nếu được gì chú ý, thì lúc đứng ng nhau cho đến lúc rã đám, chúng ta không hề nghe được một câu “xin lỗi”. Cái môn “đến chết cũng không nhún nhường” rồi tình thông này của người Trung Quốc bị u hiến khá dễ thấy trong cái chuyện va vào nhau trên đường. Người Trung Quốc đã một khòng năng nói “xin lỗi!”. Hồi đầu giờ ng như nh ng hòng a tiến phun lòa, chòng có cái dừng khí dòn trên sòng lòng đòng hèn thua với nhau mà thôi...”

Tô Tâm còng không thế ng ng đứng c...”Sao mà giở ng thế. Viết Nam bây giờ như thế dễ. Tôi chòng bao giờ nghe một tiếng xin lỗi, hay cảm ơn.”

“Chà h t đầu.tôi k chuy n Tàu n a nhé. Đây này, cũng ông Bá D ng vi t”: “Con ng i là m t lo i đ ng v t bi t c i. Nh ng nh ng cô y tá, nh ng cô bán vé xe ng i Trung Qu c l i là m t ngo i l . V vi c này h n 10 năm nay m i ng i đ u than v n nh ng cái b ph n qu n lý xe buýt và nhà th ng quá b n v vi c ăn ti n đ có th chú ý đ n nó. C xem tình hình này, tr phi v t ti n vào m t h , thì ngay c ông tr i cũng ch ng có th c y m m h ra cho h c i đ c.

Th c ra g ng m t nh ng cô bán hàng bày gi h u nh cũng có khá lên đôi chút. Ngay lúc anh b c vào c a hàng, gi ng nh con mèo th y con chu t vào c a mình, đôi m t nh c a các cô nhìn v phía anh chà đ y nh ng dò xét nh đ i v i m t đ ch th . Các cô b t đ u b ng vi c đánh giá áo qu n c a anh, và nói m t câu gì đó ki u: “y, cái này đ t l m đ y!” N u anh h i: “Còn th gì t t h n n a không?” thì s đ c tr l i: “Còn đ t h n n a đ y!”. Tôi có m t ng i b n, th i còn h c Đ i h c Ngo i ng , đ n m t c a ti m bán hàng y th c n m tr c m t Trung S n Đ ng Đ ài B c. Anh l y ra m t cái áo len giá ti n t ng đ i đ t, 500 đ ng đ ng m nghĩa. Ng i ch ti m sau khi nhìn k huy hi u tr ng h c c áo anh đã nói không do d : “Lúc nào c u t t nghi p Đ i h c Ngo i ng xong, thành thông đ ch viên l ng m i tháng ít nh t là 500 đ ng cái đã. Bày gi c u ph i t t ki m ch !” K t qu đã hoàn toàn ngoài đ đoán c a ông ta, vì ng i b n tôi đã mua cái áo đó. Không có gì kh tâm cho khách h n cái vi c sau khi vào xem m t vài m u hàng trong ti m r i cáo t đi ra không mua gì. Lúc đó t ch ti m cho đ n ng i bán hàng, n u không l m nguýt thì cũng thì th m ch i r a nh v a g p tr m c p, thái đ đ u l rõ bên ngoài không h gi u di m. Th mà có ng i b o: “Có can h gì đâu! B n h th y ng i n c ngoài vào ti m v n t i c i đ y ch !”.

C b n cùng c i. “N u thay vào đó m t hai ch thôi thì câu chuy n v n đúng m t n i khác.”

“Chà h t đầu nhé. Ông Bá D ng vi t v ng i TQ nh th n y”:

“Lúc quay l i Đ ài Loan tôi v n quen thói “tôn sùng” Tây ph ng này. Nh ng ch đ c ba hôm thì l i v n ch ng nào t t n y. Mà cái đó không ph i vì ý chí c a tôi y u đu i, nh ng vì m i l n đ ng l i cung kính gi c a, thì cái ông b n da vàng đ ng sau nhìn tôi nh th m m anh ta đang ng m c t khô, không th nào nghe đ c m t thanh âm gì gi ng nh ti ng “c m n” t nó c . Tôi bèn c th cho c a nó tung ra nh thói quen cũ, m c k m cho nó đ p vào m t ai thì vào, có đ p ch t cũng đ c ! Tôi nghi r ng đ có th móc trong m m m t ng i Trung Qu c ra cái câu “c m n ông” e r ng n u không dùng đ n cái cào c năm r ãng c a ông b n Tr Bát Gi i c a chúng ta thì không th đ c. Th t ra cái câu “c m n” và cái câu “xin l i” c a ng i M cũng gi ng nhau. Chúng đã tr thành m t b ph n c a đ i s ng dân ch , t đ a bé v a h c nói, m nó chùi đít cho nó, nó cũng bi t nói c m n.” (Tr.146)

“Ông Bá Däng näy nói häi quá, đâu có lä nào nhä thä” Mät ngäi không đäng ý.

“ä, cũng có thä ông ta häi quá mät chút đi, nhäng cũng có chä ? Đâu phäi nói oan?”

“Hoàn toàn chính xác 100%, ä VN bây giä là nhä väy” Tä Tâm quä quyät “Käm mät tiäng xin läi hay cäm än làm thuäc cũng không có.”

“Nè! Anh không tin à? Đäng nói ä đâu xa, ngay täi đây nè, ngay trong näc Mä nè...trong cäng đäng ngäi Viät näy, cái chuyän không “cäm än, xin läi” đôi khi cũng...không phäi là ít?”

Nhäng chuyän kä vä mät chuyän đi, vä đäi säng cäa ngäi trong näc, và häi ngoäi đôi khi cũng chä là câu chuyän “trà đä täu häu” không ai đä ý cä cho đó là chuyän ngäi không phäi chuyän mình.

Văn hóa cäa mät näc là do täp quán, thói quen, änh häng cäa vùng đät säng, đäa đä...v.v. mà thành hình. “ä bäu thì tròn, ä äng thì dài” có thä đäc hiäu là sä thích äng, mà cũng có thä hiäu là sä änh häng cäa môi träng, sä tác đäng qua läi giä con ngäi và hoàn cänh, môi träng.

Con ngäi ta säng ä đäi nhìn cung cách đäi xä väi nhau ngäi ta có thä biät đäc trình đä cäa mät säc dân, mät xã häi. Trong cäng đäng phäng có câu “Văn nhân täng khänh, đäng hành täng kä, đäng tính täng xäch” có phäi chäng là mät đäc kät kinh nghiäm cäa ngäi xäa? Đâu đó trong xã häi cho thäy các đänh kiän đó vän còn đäng vì “2 cô ca sĩ có khen nhau bao giä” Ông Bá Däng nhän xét “Chä có bän thân mình là đáng khen, còn nhäng ngäi khác đäi väi hä đäu là cät chó hät” (Tr.171) không chä dành cho ngäi TQ, mà đäng nhä đã là con ngäi thì tä trong bän chät đã có “tánh” đó räi.

Cäng đäng Viät län mänh rät nhanh, thành đät nhiäu. Tuy nhiên, ä đâu đó, thäng hoäc ngäi ta còn nhìn thäy cung cách hành xä không thích häp...nhä: Đä trä, giäm pha, đäi xä väi nhau còn mang bä mät “hình sä”, dòm ngä , chia rä, cà riäng cà täi...v.v. Không chä ngäi trong näc do

Nội c Trong, Nội c Ngoài

Tác Giả: Lê Bình

Thứ Hai, 29 Tháng 6 Năm 2009 14:06

đ i s ng khó khăn tr nên câu g t, còn ng i n c ngoài lý do gì mà ng i ta không thoát ra đ c cái bóng t i âm u đ v n mình lên làm g ng cho con cháu?